

DUHOVNICUL – PRIETEN SAU DUȘMAN?

(Bacău, 22 martie 2007)

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.

În introducerea întâlnirii noastre, am să vă spun ceva neobișnuit pentru o conferință religioasă. Cei de o vârstă cu mine sau mai mari își aduc aminte că, atunci când eram copii și începea Gala Desenului Animat, ne anunțam unii pe alții: „A început gala! A început gala!”, și fugeam toți pe la casele noastre, să vedem desenele respective. De ce? Pentru că simțeam nevoia să se bucure și alții de mica și mărunta noastră bucurie.

Dacă v-aș spune că zilele trecute, de la unchiul meu din America, am primit o moștenire substanțială, nu vreau să spun cât de substanțială, și că veți primi fiecare un plic de la șoferul cu care am venit, cu câte cinci sute de dolari, s-o luați ca pe un semn de dragoste – nu de laudă, nu de a vă cumpăra, nu de a vă câștiga, ci doar ca o mică bucurie. (Pentru că în post avem toți necazuri, avem greutăți, avem supărări, și e bine să avem și bucurii. Dacă sunt precise, clare, ușor de ținut în mână, cu atât mai ușor.)

Dacă așa s-ar pune problema, cred că marea majoritate a celor de față ar pleca la casele lor fericiți, și ar pune mâna pe telefon: „Auzi, Tanțo? Trebuia să vii și tu la conferință, să vezi ce folos aveai! Cinci sute de dolari!” „Hai, măi! Cinci sute de dolari? Nu cred!” „Nu crezi? Sună pe cine vrei dintre cei care știi că au venit la conferință, că toți au luat, nu numai eu”. Și

bucuria celor care au venit ar fi mare, și bucuria celor care au stat acasă ar fi în sens invers.

Întrucât am aproape 33 de ani și sunt un tată tânăr - am trei copii - glumind cu copiii mei, uneori rămân în starea de a face glume și mai fac glume și cu prietenii mei mai mari. Și odată, când venea la mine un prieten, mi-am zis: „Hai să-i fac o farsă”. În timp ce venea spre casa mea, am dat drumul la muzică, să creadă că sunt de la un post de radio, și l-am sunat cu apelant necunoscut: „Bună ziua. Aveți numărul de telefon 0724321...?” „Da! De ce?” „Sunteți în direct la Radio 21. Tocmai ați câștigat un Peugeot 407 - sau nu mai știu ce tip de mașină. Cum vă numiți?” Mi-a spus numele, și i-am spus: „Vă vom contacta ulterior”. Am închis telefonul. Apare prietenul meu cu fața pecetluită de întâmplarea aceea minunată și când i-am spus că a fost o farsă, mi-a spus: „Tot drumul spre tine mă gândeam dacă e bine sau nu să primesc mașina”. Dacă s-ar pune problema primirii cadoului celor cinci sute de dolari, cred că puțini din cei de față ar avea astfel de frământări, de nelămuriri. Nu-i așa?

Eu nu am niciun unchi în America, nu am primit nicio moștenire, am vrut doar să fac o paralelă între avantajele materiale și cele duhovnicești. Pentru că dacă la plecatul acasă cu bani, cei mai mulți, majoritatea - dacă nu toți - ați fi fost foarte receptivi, la plecatul acasă cu gândul duhovnicului în suflet nu sunteți toți la fel de receptivi.

Cei care aveți duhovnici știți cum stau lucrurile, cei mai mulți dintre voi știți că într-adevăr duhovnicul e o comoară și că dacă ai avea de ales între cinci sute de dolari sau de euro și duhovnic, ți-ai alege duhovnicul, care face mai mult.

Numai că cei care nu au duhovnic stau departe de el tocmai pentru că nu înțeleg câte poate face pen-

tru ei. Așa că, în întâlnirea noastră din această seară am să vă vorbesc despre duhovnic, care este o comoară.

„Duhovnicul – prieten sau dușman?“, tema întâlnirii noastre, vrea să arate că cei care-l consideră pe duhovnic un dușman care le calcă în picioare libertatea, care vrea să-i modeleze într-un spirit băbesc, expirat etc. nu înțeleg și nu cunosc ce e duhovnicul.

În *Cartea Nunții - Cum să-mi întemeiez o familie* am un capitol întreg despre duhovnic. Și unii poate se întreabă: „Ce legătură are duhovnicul cu fericirea în căsătorie?“ Are o legătură foarte strânsă. Pentru că, dacă știi să-ți găsești o călăuză în viața duhovnicească, respectiva călăuză te va ajuta să înțelegi care sunt criteriile după care poți deosebi calea binelui de calea răului.

Scriam în capitolul *Binecuvântarea preotului*: „Când apare o nouă marcă de șampon, fetele se grăbesc să o cumpere. Poate că de data aceasta vor rezolva problema căderii părului. Când apare o nouă marcă de after-shave, tinerii se grăbesc să o cumpere: poate cu asta vor da gata toate vecinele cu care se suie în lift, așa cum vedem în reclame. Eu voi prezenta acum o nouă marcă de prieten: duhovnicul. Să-i fac și puțină reclamă: «duhovnicul - prietenul care nu te lasă la greu»”.

Ieri am ținut o conferință despre iubire. Și am vorbit despre iubirea care ne lipsește. Pentru că celor mai mulți ne lipsește iubirea. Și ne lipsește tocmai pentru că nu știm să o căutăm, tocmai pentru că de cele mai multe ori oamenii o caută în patimi. Și nu înțeleg că Dumnezeu i-a lăsat să iubească curat și frumos și că iubirea e poarta spre Împărăția Cerurilor. Este limba Împărăției Cerurilor. Dacă nu știi să iu-

bești frumos, n-o să te descurci pe lumea cealaltă. N-o să ai ce căuta în rai. N-o să simți că e locul tău acolo.

Duhovnicul are un rol extraordinar pentru că, în timp ce părinții ne părăsesc, poate, prietenii ne părăsesc, pe unii îi părăsesc chiar soțiile sau pe unele femei, soții, totuși, duhovnicul nu te lasă la greu. De ce? Pentru că el s-a făcut duhovnic ca să te ajute pe tine.

Mai primesc mesaje de la tineri care se află în situații foarte grave, foarte aproape de păcat, scrisori de genul: „Seara asta prietenul meu vrea să mă culc cu el. Spune-mi repede ce să fac!” Și e foarte trist, pentru că nu poți să convingi repede cum trebuie evitat păcatul. Și, de obicei, când sunt ispite de cădere, încerci să-i îndrepti spre duhovnicii lor. Când îmi zice cineva: „E ora zece jumate seara, dacă-mi sun duhovnicul la ora asta se va supăra”. Îi spun: „Nu! Duhovnicul s-a făcut duhovnic tocmai ca tu să-l suni și la ora zece jumate seara. Decât să-ți pierzi sufletul, mai bine-l deranjezi și el se va bucura”.

În situații de ispită, știi duhovnici care au spovedit și la două și la trei noaptea pe oameni care și-au salvat mântuirea, datorită iubirii și înțelegerii arătate de duhovnicul lor. Acum nu înseamnă că trebuie să deranjăm duhovnicul numai de dragul de a părea interesanți. Pentru că există și această obișnuință.

Găsim în Patericul Egiptean o întâmplare care arată cum unii se fălesc chiar și cu relația cu duhovnicii lor. S-a dus un frate din părțile lui Avva Pimen în străinătate. Și a ajuns acolo la un pustnic care era milostiv și mulți veneau la dânsul. Și i-a vestit lui fratele cele despre Avva Pimen. Și auzind fapta lui cea bună a dorit să-l vadă.

Deci, întorcându-se fratele în Egipt, după o vreme a venit pustnicul din străinătate în Egipt, la fratele cel ce venise la el. Și văzându-l, l-a rugat: „Du-mă la Avva Pimen”. Fratele l-a dus la Avva Pimen și i-a zis avvei: „Mare om este și multă dragoste și cinste are la locul lui și i-am vestit lui despre tine și, dorind să te vadă, a venit”. Și s-au sărutat ei cu multă dragoste, dar când străinul a început să-i spună Avvei Pimen lucruri duhovnicești, lucruri din Scriptură, să se fălească cu cunoștințele lui din Noul Testament, Vechiul Testament, Avva Pimen n-a răspuns nimic. Și atunci străinul a plecat și i-a zis fratelui: „Degeaba am bătut cale lungă până aici, că nu m-am folosit cu nimic”.

Și după ce a intrat fratele la Avva Pimen, spunându-i: „Avvo, pentru tine a venit acest om mare, având atâta slavă la locul lui! Pentru ce n-ai vorbit cu dânsul?” Și i-a zis lui Avva Pimen: „Acesta dintre cei de sus este și cele cerești grăiește. Iar eu dintre cei de jos sunt, și cele pământești vorbesc. De mi-ar fi grăit despre patimi ale sufletului, i-aș fi răspuns. Iar dacă pentru lucruri cerești vrea să vorbim, eu aceasta nu știu”.

Adică Avva Pimen s-a smerit. Dacă omul ar fi avut râvnă curată să ceară cuvânt de folos, îi dădea. Dacă voia doar să se laude cu cunoștințele lui teologice, Avva Pimen nu făcea așa. Nu-i făcea pe plac.

Ieșind fratele, i-a zis străinului: „Bătrânul nu vorbește degrabă din Scriptură. Și dacă cineva îi va vorbi lui despre patimile sufletului, îi va răspunde”. Și atunci a intrat străinul la Avva Pimen și i-a zis: „Ce voi face, avvo? Că mă stăpânesc patimile sufletului”. Și i-a zis atunci Avva Pimen: „Acum bine ai venit. Deschide-ți gura ta pentru acestea, și voi umple-o de bunătați”.

Și după ce i-a dat cuvânt de folos, străinul a zis: „Cu adevărat aceasta este calea cea adevărată!” Și, mulțumind lui Dumnezeu, s-a întors la locul său, bucurându-se de întâlnirea cu sfântul.

Dacă te duci să te slăvești, să te lauzi: „Vai, ce apropiat sunt eu de duhovnicul meu! Uite, și la ora zece l-am sunat și nu s-a supărat”, o să ajungi în cele din urmă la o relație mincinoasă cu duhovnicul și în cele din urmă o să-ți și lepezi duhovnicul.

În ziua în care mi-am cunoscut duhovnicul pe care îl am, m-a întreat: „Ce vrei să-ți fiu: prieten sau duhovnic?” Și m-a șocat puțin întrebarea, dar m-am gândit repede, repede și am răspuns: „Duhovnic”. Că m-am gândit: „Dacă o să vreau să-mi fie prieten, n-o să-mi poată fi duhovnic. Dar dacă o să-mi fie duhovnic, o să-mi fie și prieten, pentru că duhovnicul e de fapt cel mai bun prieten al credinciosului” – nu pentru că joacă baschet, cum e în filmele americane: preoții catolici apropiați de credincioși joacă cu ei diferite jocuri – ci deoarece cu adevărat te iubește și cu adevărat nu te lasă la greu.

I-am spus părintelui meu, nu cu multă vreme în urmă: „Părinte, atât de tare mă impresionează frământările oamenilor care îmi scriu. Îmi scriu aproape în fiecare zi oameni din diferite locuri ale țării, chiar din alte țări. Și atât de tare mă frământă problemele lor, atât de mult am ajuns să-i iubesc, că vreau mântuirea lor mai mult decât mântuirea mea. Și chiar aș vrea să-mi risc mântuirea mea ca să-i pot ajuta pe ei”. Și mi-a zis: „Nu e bine așa”. Și a început să-mi dea un exemplu de preot care a vrut foarte mult mântuirea ucenicilor lui și a căzut într-un anumit păcat.

Și i-am zis: „Părinte, eu sunt convins că dumneavoastră v-ați pune sufletul pentru ucenicii dumneavoastră”. Și mi-a zis: „Da, sunt duhovnic, sunt da-

tor să fac asta, tu nu ești duhovnic”. Și m-am bucurat foarte mult auzindu-l, pentru că adevăratul duhovnic îți e tată. Și adevăratul duhovnic nu poate să fie liniștit când tu ai o problemă.

Eu nu sunt preot, totuși unii îmi cer ajutorul prin scrisori. Și când îți scriu oamenii despre necazurile lor – oameni care nu au duhovnic și pe care încerc să-i conving să se spovedească – atât de tare te impresionează frământările lor, că parcă nu mai ești liber până nu știi că omul ăla a ajuns la un liman. Adică poți să ai parte de momente frumoase, cu familia ta, dar inima ta rămâne într-un fel tristă: oare omul ăla ajunge la liman sau nu ajunge?

Cel mai tare m-a întristat un tânăr care îmi spunea că e decis să se sinucidă, pentru că avea o boală foarte gravă pe care n-o mai putea suporta. Și-mi zicea: „Zi-mi un termen, un număr de zile în care să mă rog la Dumnezeu, și dacă nu mă vindec, mă sinucid, pentru că înseamnă că Dumnezeu n-a vrut să mă vindece”. Și-mi era foarte, foarte greu să-l conving să nu se sinucidă. Mai ales că de cele mai multe ori discuția se termina brusc: „Da, văd că nu reușești să-mi dai soluția de care am nevoie ca să mă vindec”. Că el spunea: „Promite-mi că mă voi vindeca!” Și nu puteam să-i promit, pentru că nu eram sigur că Dumnezeu vrea vindecarea trupului lui.

Vorbind ieri despre iubire și despre imposibilitatea de a da o definiție reală iubirii, la partea de întrebări și răspunsuri cineva a scris pe un bilet: „Iubirea este o minune”. Și chiar dacă asta nu e o definiție propriu-zisă, într-un fel și duhovnicul este o minune.

Mie mi s-a întâmplat să am mai mulți duhovnici fără voia mea. Dintre ei, trei au murit – doi la care m-am spovedit mai multă vreme, unul la care m-am spovedit mai puțin – și am fost nevoit să trec de la un

duhovnic la altul și am cunoscut mai multe tipuri de duhovnici.

Și i-am spus părintelui meu: „Părinte, sunteți cel mai prost duhovnic pe care l-am avut, dar chiar dacă sunteți cel mai prost și nepriceput dintre duhovnicii pe care i-am avut, sunteți cel care m-a ajutat cel mai mult”. Nu i-am spus aceste cuvinte ca să-l jignesc, i le-am zis ca să se bucure că într-adevăr eu simt cea mai mare mângâiere și folos duhovnicesc de la el.

Pentru că am avut la un moment dat un duhovnic cu viață sfântă, care, când se ruga, vedea cu duhul ce fac ucenicii lui, și când aveau ispite, încerca să-i ajute, într-un fel sau altul. Și i-am spus părintelui meu: „Părinte, acum mie mi-e mai bine decât atunci”. Și vă dau mărturie că așa este, că zice și părintele Porfirie: „Dacă ai de ales între un duhovnic văzător cu duhul și un duhovnic iscusit, un bun părinte care să știe să călăuzească sufletele, alege-l pe cel iscusit, nu pe văzătorul cu duhul”. Și asta spunea părintele Porfirie făcătorul de minuni, nu o spunea un duhovnic iscusit, invidios că nu e la măsura văzătorilor cu duhul.

Am dat această mărturie pentru că știu că există curentul minunist în biserică. Se caută mai ales duhovnici văzători cu duhul, trăim într-un fel de minunism sectant: „Dacă părintele nu e văzător cu duhul nu e bun”, are har – n-are har...

Unii poate știți că, în urmă cu mai mult de zece ani, cam cincisprezece ani, eu am făcut yoga, cu Bivolaru – care mi-a fost maestru în M.I.S.A., Mișcarea pentru Integrare Spirituală în Absolut – și trupul și sufletul meu au fost vătămate foarte, foarte puternic. Când m-am apropiat de Biserică, nu puteam să citesc o pagină de carte cu atenție. Așa, citeam literă de lite-

ră, cuvânt cu cuvânt, dar, când terminam pagina, nu știam ce-am citit. Și mi-a fost foarte rușine să recunosc că sunt într-o situație dificilă. Și m-am gândit că am două șanse: „Ori să rămân cu această boală ani de zile, ori să reînvăț să citesc”. Și, la începutul clasei a XII-a, puneam pe carte o bucată de hârtie și citeam un rând. Când terminam rândul, mă gândeam: „Ce scrie aici? Am înțeles? Am înțeles, da”. Dădeam mai jos bucățica de hârtie, o dădeam mai jos, o dădeam mai jos. Mi se întâmpla uneori să se învețe mâna cu datul mai jos și, după două pagini, mă întrebam: „Ce scria aici? Nu mai știi!” Și dădeam înapoi paginile până ajungeam acolo unde înțelesesem ce scria pe foaia respectivă.

De ce am spus asta? Ca să se înțeleagă că mintea mea a fost puternic vătămată de practicile yoghine. Dacă s-a întâmplat să mi se vindece mintea, s-a datorat aproape exclusiv, sau în primul rând, ascultării de duhovnic. Mi-am dat seama că sunt foarte bolnav. La yoga ni se spunea, de exemplu, că dacă desfrânăm în fiecare zi patru ore, o să ajungem la desăvârșire, și credeam lucrul ăsta, fără să-mi treacă prin cap că este păcat, dimpotrivă, înainte să fac păcatul trupesc mă rugam. Ziceam *Tatăl Nostru* de trei ori pe zi, mă rugam din tot sufletul să iasă cât mai bine, energiile să circule cât mai precis, fiind într-o înșelare totală. Puteam să păcătuiesc cu crucea în mână, fiind convins că nu fac rău.

Dar Dumnezeu a văzut sinceritatea căutării mele și m-a întors în Biserică. Ei bine, lăsându-mă în mâna duhovnicului, de fapt m-am lăsat în mâna lui Hristos. Și dau mărturie că harul acesta al ascultării de duhovnic este extraordinar. Parcă nu îmi vine să cred cât m-a ajutat. Și acum mă bucur că am avut curajul să fac asta. Pentru că mi-am dat seama că, dacă

nu voi primi o îndrumare duhovnicească foarte atentă, pas cu pas, vindecarea mea poate să dureze foarte, foarte, foarte mulți ani.

Mai am prieteni care s-au lăsat de yoga, dar mințile lor nu sunt întregi nici acum. Pentru că boala duhovnicească este foarte periculoasă. Și așa cum, atunci când avem o boală foarte gravă, căutăm un doctor cât mai priceput, tot așa, când e vorba de boală duhovnicească, trebuie să căutăm un doctor cât mai priceput.

Cum ne găsim duhovnicul? Am să vă dau adresa celui mai iscusit duhovnic din Bacău, cei care aveți hârtie și creion puteți nota: Str. Armindenii nr. 11, scara B, apartament 42. Se numește... nu se numește, că nu există strada Armindenii în Bacău.

Oamenii au tendința să confunde viața duhovnicească cu show-bizz-ul, cu spectacolele muzicale, cu teatrul. „Care e cel mai tare preot? Ță! Ei, la Ță mă duc!” Și toți aleargă sperați, mai ales dacă aud că părintele e făcător de minuni, sau deschide cartea. Dacă deschide cartea, e și mai și! E sfântul sfinților! Deși, după învățătura Bisericii, deschisul cărții e o sândit ca vrăjitorie, pravilele fiind foarte dure în acest sens. În cartea mea *Despre horoscop și ghicirea viitorului* găsiți referiri la această practică.

Unii oameni se află în criză. Ani și ani de zile nu-și găsesc duhovnicul. De ce? Pentru că se cred prea sfinți pentru duhovnicii de lângă ei. Și stăruie în păcatele lor, nemulțumiți că nu au găsit un duhovnic sfânt, de nasul lor. Și stăruie și stăruie în păcat, gândindu-se: „Eh, nu suntem noi cei mai mari păcătoși!” – în loc să alerge la duhovnicul care este aproape de ei. E o mare ispită să nu te spovedești pentru că nu găsești un duhovnic priceput. Toți duhovnicii pricepuți au dispărut, numai tu ești ucenicul Ță vrednic,

ultimul mohican ortodox, și te-a lăsat pe tine Dumnezeu de izbeliște.

Așa cum în *Cartea Nunții* susțin foarte precis că fiecare tânăr care are chemare spre căsătorie va găsi o Ileana Cosânzeana pentru el, tot așa fiecare tânără care are chemare spre căsătorie îl va găsi pe Făt Frumos al ei - chiar dacă poartă ochelari sau e sâsâit, sau cine știe ce defecte are, pentru ea e Făt Frumos - ei bine, tot așa fiecare suflet are rânduit de Dumnezeu un duhovnic.

Asta nu înseamnă că suntem predestinați să ne găsim jumătatea. Concepția aceasta a jumătății nu e specifică spațiului creștin. Numai în lumea orientală există o teorie conform căreia fiecare suflet s-a împărțit în două și se tot caută reciproc cele două jumătăți. Și tot așa, joacă leapșa, ba întâlnindu-se, ba pierzându-se în timpul reîncarnărilor lor, ca în romanul lui Rebreanu Adam și Eva.

Nici cu duhovnicul nu-i așa, nu e jumătatea ta, să-l cauți și să nu-l găsești. Du-te cu credință și Dumnezeu te ajută să-ți găsești duhovnicul chiar la cea mai neimportantă parohie, la cea mai necunoscută, cea mai, cea mai.

Înainte să-mi găsesc duhovnicul în București, mă spovedeam la Petru Vodă, la părintele Ioan. Și părintele Ioan mi-a zis: „Întrucât ajungeți greu în Moldova, spovediți-vă în București, găsiți-vă un duhovnic în București”. Și m-am frământat, mi-am zis: „Cum în București, că nu găsesc niciun duhovnic pe sufletul meu în București, că e imposibil”. Duhovnicii mari sunt foarte, foarte ocupați, nu prea mai primesc ucenici. Și mi-am zis: „E aproape imposibil să-mi găsesc duhovnic bun în București”. Dar ceea ce e cu neputință la oameni, e cu putință la Dumnezeu.

Și m-am rugat la părintele Porfirie, făcătorul de minuni, care o să fie canonizat, ca și părintele Paisie Aghioritul. Și am zis: „Părinte Porfirie, așa cum i-ai ajutat pe atâția, după ce ai trecut la Domnul, așa ajută-mă și pe mine să-mi găsesc duhovnic”. Și mă rugam, și mă rugam, era nădejdea mea părintele Porfirie, să mă ajute să-mi găsesc duhovnic. Și a rânduit Dumnezeu să găsesc duhovnic chiar în mijlocul Bucureștiului, aproape de locuința mea. Și m-am bucurat foarte, foarte mult. Pentru că duhovnicii uneori sunt chiar lângă noi, dar nu avem noi ochi să-i vedem.

Eu auzisem lucruri minunate despre cel care avea să-mi fie duhovnic, dar erau atât de minunate, că le-am crezut exagerări. Am zis: „Ei, na! Chiar așa, părinte tânăr, dar sport, în mijlocul Bucureștiului?” Credeam că sunt exagerări ale ucenicilor. Dar m-am convins că așa era și m-am bucurat foarte mult să-mi găsesc un duhovnic potrivit sufletului meu.

Contează foarte mult relația duhovnic – ucenic. Poate că un duhovnic care e învățat să spovedească mai ales oameni de la țară, în momentul în care vine la el un intelectual, mai greu va ști să-l călăuzească în ce privește rânduiala vieții. În ce privește lupta cu păcatele, totul e simplu, dar în relația cu duhovnicul tu nu spui doar: „Am curvit, am băut, am... ce-am făcut!” Îl și întrebi: „Părinte, ce să fac în problemele vieții?” Tinerii cer și sfaturi gen: „Să fac facultatea asta, să nu fac facultatea asta?” „Mă căsătoresc?” „Mă călugăresc?” Și e foarte important să ai încredere că prin duhovnicul tău îți vorbește Hristos. Să-ți fie foarte, foarte clar că prin el vorbește Hristos. Dacă ai îndoială, degeaba te mai duci.

Am avut un duhovnic care a murit tânăr. El făcuse un an actorie, până să intre în monahism. Și îi

plăcea să ne mai spună, din piese de teatru, replici din Caragiale, părea un părinte mai lumesc. Așa părea. Și puteai să te grăbești să-l judeci și să zici: „Ei, popa ăsta! Nu știe decât de glume!”

Ne-am dus o dată la mănăstire, ne-a pus o masă – masă; nefiind post, s-a băut vin. Eu i-am spus, în șoaptă, soției mele: „Nu ne mai spovedește!” Că masa era prea bună, atmosfera foarte prietenească... Fac o paranteză: era un părinte care a fost lovit foarte mult de alții, chiar a murit tânăr din cauza supărării. Și de asta simțea nevoia să fie mai deschis uneori cu ucenicii apropiați, ca între frați – și eu, amărât că nu ne mai spovedește, mă gândeam: „Uite, am bătut drumul de pomană!” – că nu veneam la mănăstire ca să mănânc bine. Puteam să mănânc bine și acasă.

Și ne duce să ne spovedească. Casa în care locuia la mănăstire avea două camere despărțite printr-un intrând, nu exista ușă. Ca să nu auzim spovedania, a pus niște muzică pe un casetofon și eu eram cu un prieten într-o cameră, pe soția mea o spovedea în camera cealaltă.

Dar între două melodii, nefiind muzică, s-a putut auzi ce e dincolo. Am auzit o voce străină și, auzind o voce străină, m-am gândit: „Spovedania a fost întreruptă, hai să văd cine a venit la părintele”.

M-am dus și am văzut că era părintele cu soția mea. Dați-vă seama ce voce transfigurată avea, dacă eu știam că părintele este la câțiva metri de mine, știam că o spovedește pe soția mea, și totuși am fost convins că e altcineva. Nu mi s-a părut o voce puțin schimbată, ci era pur și simplu alt om.

Iar când m-a spovedit pe mine, a fost transfigurat total... Eu am un defect: întrucât mi-a plăcut să citesc din scrierile Sfinților Părinți și ale părinților duhovnicești, când un duhovnic îmi dă un sfat, eu în-

cep să mă gândesc: „Asta am citit acolo, asta am citit dincolo”, încep să mă gândesc cam ce lecturi a avut părintele respectiv. Voiam să văd cam cât de largă e sfera cunoștințelor teologice ale duhovnicului.

Și părintele s-a apucat să-mi vorbească, când m-am spovedit eu, spunându-mi lucruri foarte simple. Dar chipul lui era atât de deosebit atunci... avea așa putere în cuvânt! Nu se vedea nicio lumină, nu era nimic paranormal, dar pur și simplu... nu pot să descriu în cuvinte ce stare aveam.

Mi-a spus: „Danion, de spovedania noastră, de spovedania ta depinde raiul sau iadul tău”. Și chiar simțeam că parcă îmi ține sufletul în mână și dacă fac ce zice el mă duc în rai, dacă nu, nu! Lucruri foarte, foarte simple, dar spunea cuvintele cu atâta putere, că uitasem faptul că sunt la spovedanie și eram atent la părintele, la ce îmi spune, și mai puțin la păcatele mele, că nu-mi venea să cred că ăsta e omul care înainte cu jumătate de oră râdea cu noi la masă. Șocul a fost total. Oricum, m-a mai surprins și în alte ocazii, când mi-a mai spus lucruri din acestea simple legate de viața sa duhovnicească. De exemplu: „Eu eram ultranaționalist și aveam evlavie numai la sfinții români. Și odată, zice, l-am văzut pe Sfântul Serafim de Sarov, care mi-a zis: «Eu sunt rus. La mine nu ai evlavie?» De atunci m-am lecuit de ultranaționalism”. Și m-am bucurat să văd că viețuirea duhovnicească nu stă numai în asprime, față suptă și în aere de mare pustnic. Ci stă în a-l lua de mână pe ucenic și a-l duce în fața lui Hristos.

Ascultarea de duhovnic este o taină. Spunea Sfântul Ignatie Brianceaninov că ascultarea este o taină și că cei care nu înțeleg ascultarea ar fi gata să dea cu pietre în cel care face ascultare, considerându-l nebun, neînțelegând de ce se leapădă de voia sa.

Cât și cum facem ascultare, ca mireni, e o temă foarte importantă.

Înainte de a mă căsători, am oscilat foarte puternic între mănăstire și viața de familie. Apoi m-am gândit că, dacă tot m-am căsătorit, măcar să încerc să țin votul ascultării, și ca mirean. Noi, ca mireni, nu depunem niciun vot, nu făgăduim să facem ascultare. Dar, până la urmă, dacă vrem să fim ai lui Hristos, într-o lume din ce în ce mai păgână, trebuie să facem ascultare. Eu cred că cine e creștin în zilele noastre e mucenic fără de sânge.

Păgânismul prinde puteri atât de mari, încât e aproape imposibil să rămâi pe calea virtuții într-o vreme în care toți parcă te presează să calci în picioare tot ce ține de Hristos, curăție, virtute, viață duhovnicească. Și atunci mi-am dat seama că șansa e să merg pe calea ascultării: „Ce zice duhovnicul, aia fac”. De ce? Pentru că Dumnezeu îl luminează pe duhovnic și, dacă fac ce-mi zice duhovnicul, o să fie bine.

Duhovnicul de care v-am vorbit mai înainte, despre care v-am spus că a murit, îmi tot zicea la spovedanie: „Singura șansă să rezisti azi e să fii nebun pentru Hristos”. Îmi tot repeta asta. „Nu încerca să fii creștin după ochii celorlalți. Fii după cum vrea Dumnezeu.” Dar se referea la o nebunie pentru Hristos diferită de nebunia sfinților nebuni pentru Hristos.

Cred că în ziua de astăzi, de mare lepadare de Hristos și de expansiune a nebuliei standard, a fi omul lui Hristos, a fi creștin cuminte e cea mai mare nebunie. Dacă într-o lume în care toți își urăsc vrăjmașii, tu îți iubești vrăjmașii, ceilalți te consideră nebun. Dacă tu, într-o lume în care toți fură, nu furi, ceilalți te consideră prost sau chiar nebun. Și nu e nevoie de mari fapte ieșite din comun ca să te considere nebun, te consideră pur și simplu.

Or, lupta fiind foarte grea, ai nevoie de un antrenor. Sfântul Ioan Scărarul, în *Cuvântul către păstor*, din *Scara raiului*, zice foarte frumos: „Păstor, în înțeles adevărat, este cel care poate căuta și îndrepta, prin nerăutatea, prin sârguința și rugăciunea sa, oile pierdute. Cărmaci e cel ce a luat tărie înțelegătoare de la Dumnezeu și din ostenele sale, ca să poată scoate corabia nu numai din valuri, ci și din adâncul însuși al mării”.

Adică duhovnicul ți-e duhovnic nu numai când ești cumișel și-ți faci canonul și vii tot timpul senin la biserică, duminică de duminică. Duhovnic e și atunci când tu ai căzut într-un anumit păcat și vine după tine să te ridice. Eu am avut un duhovnic care, când afla că ucenicii lui care trăiesc în lume sunt în păcate mari, ieșea din mănăstire – având binecuvântare pentru asta – și se ducea în lume să-i spovedească. Pe unde-i găsea, îi spovedea și pe unii îi întorcea. Asta este duhovnicul.

Să vă spun cum am ajuns, de exemplu, la părintele Ioan, la Petru Vodă. Am ajuns la părintele Ioan trimiși de părintele care a murit. Înainte să moară, mi-a zis: „Duceți-vă la alt duhovnic! Danion, caută-ți alt duhovnic, mai iscusit!” Și eu m-am întristat, că n-am vrut să-l las. Dar mi-a zis: „Caută-ți alt duhovnic!” Și cum am ajuns la părintele Ioan, a murit celălalt. Mi s-a părut că Dumnezeu mi-a purtat de grijă, să nu mă lase orfan de duhovnic.

Stăteam, împreună cu soția mea, așteptând să luăm un scurt cuvânt de folos, că auzisem de părintele Ioan că are o trăire deosebită. Și vedeam oameni cum intră la spovedanie cu fețe obișnuite, și ieșeau cu fețele schimbate, unii chiar plângând. Fețele lor arătau că ceva s-a întâmplat acolo. Și stăteau mult la spovedanie. Și soția mea - care nu avusese parte de

duhovnici care să spovedească cu de-amănuntul, mi-a zis: „Ce mi-aș dori ca până la sfârșitul vieții să mă spovedesc și eu măcar o dată așa!”

Și noi am intrat, nu mai țin minte, pe la trei-patru noaptea, la spovedanie; ne-am spovedit în liniște. Și ne-a spovedit părintele până pe la vreo patru jumătate, cinci dimineața. După ce am ieșit noi a intrat o maică care bătuse toată noaptea metanii; își pusese baticul în fața chiliei, pe holul de la intrare, și se auzea: „Boc! Boc! Boc!” – tot dădea cu capul de pământ când făcea metanii.

Noi mai stăteam să așteptăm să intrăm la părintele într-o cameră, că era frig, dar maica n-avea nicio treabă cu oboseala, cu... Și pe maica a spovedit-o după ce am ieșit noi. Și dimineața, când am revenit, pe la nouă-zece, deja părintele spovedise alți prieteni de-ai noștri înaintea noastră, că noi am venit din nou dimineața să mai întrebăm ceva. Înainte de a reveni noi, părintele îi spovedise deja pe alții. Când a dormit, dacă a dormit, Dumnezeu știe!

Spun asta ca să se înțeleagă că nu vorbesc despre duhovnici paranormali, despre duhovnici din cărți. Eu vorbesc despre duhovnici reali, despre duhovnici care există.

Așa că recunosc: în ceea ce vă spun astăzi m-am folosit foarte mult de cărțile și învățăturile sfinților. Eu mi-am făcut licența în teologie chiar despre ascultarea de duhovnic. Mi s-a părut un subiect foarte, foarte important și neluat în seamă, din păcate, de foarte mulți în zilele noastre. Dar degeaba citești, dacă nu și știi că așa este.

Pentru cei care nu știu ce face duhovnicul, spun atâta, că dacă ai credință în Dumnezeu, vii la spovedanie cu mintea plină de păcate, și dacă ești decis să renunți la ele și să pui început bun, pleci fluierând.

Nu fluierând, cântând: îți cântă sufletul de bucurie. Eu am scris trei cărți pe tema *Tinerii și sexualitatea* și, pentru că le-am scris cu binecuvântarea duhovnicului, chiar dacă citeam materiale smintitoare, mintea mea era ținută curată de Dumnezeu. Așa lucrează puterea ascultării.

Dar la un moment dat, m-am gândit: „Părinții din pustia Egiptului, dacă le venea amintirea unei femei se luptau cu gândul și duceau mare război, iar la mine – după câte materiale smintitoare am citit, mintea mea e curată. Cred că am ajuns la o măsură... înaltă de tot!” A fost de ajuns să primesc gândul acesta în minte și, vă spun, parcă s-ar fi deschis o fereastră în mintea mea și-au început să intre în sufletul meu toate cele pe care le citisem.

Efectiv, până atunci citeam materiale smintitoare și nu mă vătămau, parcă erau niște câini ținuți în lesă. În clipa în care m-am mândrit, au intrat în mintea mea cu o viteză extraordinară, mă simțeam groaznic, groaznic! Părintele mi-a și zis la spovedanie: „Danion, nu mai știi ce să fac cu tine! Ți-ai făcut-o cu mâna ta!”

Și am ajuns la o mănăstire, la un părinte, și i-am spus: „Părinte, uitați ce ispite am!” Și părintele: „Eee! Te smerești! Bucură-te că ți-a dat Dumnezeu un război așa de mare!” Zic: „Părinte, nu-i război, că-n război te lupți. Or, eu nu mă lupt! Eu primesc tot, toate gândurile, toate patimile! Și mi-e teamă că dacă, acum le țin în minte, după aia urmează să le fac și cu trupul!” Vă spun, mi-era frică, frică! Foarte frică! Pentru că nu știam ce va urma. Vă spun, am trăit aproape un coșmar.

Pentru că m-am gândit: „Uite, am vrut să-i ajut pe alții, am avut binecuvântarea de la duhovnic și a fost bine, dar acum, dacă mi-am luat-o în cap...” Nu

mai puteam să scot gândurile de păcat, pentru că începuse dracul să îmi dea gândul că poate nici duhovnicul meu nu e destul de iscusit ca să mă ajute. Ce face dracul? Când vede că duhovnicul te tot ține de mână, vrea să te rupă de duhovnic. Și atunci am început să mă gândesc că nu e destul de bun duhovnicul, că pentru boala mea mi-ar trebui un duhovnic mai iscusit și, neducându-mă la cel pe care îl aveam, boala s-a agravat.

Până la urmă am zis: „Hai, totuși, să revin la duhovnic și să-mi pun din nou sufletul în mâinile lui”. Și l-am întrebat când pot să vin să mă spovedesc, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic, m-am spovedit – ei bine, vă spun că în clipa în care m-am spovedit, parcă s-ar fi deschis și închis poarta minții; parcă tot ce-am spovedit a ieșit, dar vă spun, aproape fizic, deci nu mi-a venit să cred; dacă mi-ar fi zis cineva că m-a operat duhovnicul, aș fi crezut. Parcă toate porcăriile, cum au intrat, așa au ieșit, dar știți cum? Toate! Și eu am spovedit tot, cu părere de rău, dar și ele au ieșit toate! Și cum au ieșit toate, parcă s-a închis poarta minții. Încă de când i-am spus că vreau să mă spovedesc, înainte chiar de spovedanie, am simțit cum ispitele se îndepărtează de mine. Dar spovedania a scos gândurile de păcat din mintea mea. Dacă mai amânăm spovedania, de la gânduri rele puteam trece la fapte.

Vă spun, eu citisem lucrurile astea, dar nu credeam că e chiar așa de... parcă fizic, totul, înțelegeți? Și m-am bucurat extraordinar, i-am zis: „Părinte, m-ați făcut om nou!” Eu știam că așa scrie în cărți, și știam că așa e, dar nu-mi venea să cred că parcă iese, știți cum? Când măhuri, iei și ultimul fir de praf, parcă și ăla a ieșit. Și m-am gândit: „Oare cât o să mă țină starea de pace lăuntrică?” Dar pentru rugăciuni-

le duhovnicului m-a ținut și efectiv s-a dus ispita respectivă.

Mi-a povestit un părinte: „Odată am simțit o palmă nevăzută cum se apropie de fața mea, m-am ferit și s-a spart lampa în secunda următoare”. Dracul a vrut să-l sperie pe părinte și i-a arătat că lucrează cu putere...

Noi, în viața duhovnicească, ne batem cu un fel de super-roboti spirituali, fraților! Cu toate creaturile hidoase ale întinericului. Și războaiele arătate în filme gen „Frăția inelelor”, sunt jocuri de copii față de războiul duhovnicesc, în care dracul vrea să facă praf fiecare suflet. Nu vă dați seama că se luptă dracul să-l piardă pe fiecare dintre noi?! Dar, în momentul în care ai duhovnic, scapi. Te duci cu sinceritate: „Părinte, am greșit!” Și părintele te ajută să te pui pe picioare.

Acum n-am să vă vorbesc despre duhovnicul ideal fără să țin seama de faptul că unii dintre voi, în relația cu duhovnicii, aveți și anumite dezamăgiri. Mi s-a întâmplat și mie să aud sau să citesc mărturii ale celor care au vrut să se spovedească și părinții ba i-au amânat, ba n-au avut timp pentru ei, ba i-au expediat în câteva minute, ba s-a dus profesorul de religie cu clasa și părintele a dat dezlegare în grup, când spovedania în grup este interzisă încă din secolul al IV-lea, de pe vremea Sfântului Patriarh Nectarie al Constantinopolului.

Există poticniri. Încerc să vorbesc despre situația reală din biserică. Mulți dintre părinții voștri, frații voștri, verișorii voștri, cunoscuții voștri, șefii voștri, secretarele voastre, cunoștințele voastre, stau de parte de biserică din cauza păcatelor unor preoți. Așa stau lucrurile. Eu am vrut să fac o carte cu tema *De ce nu vine lumea la biserică?* Și răspunsurile pe care

le-am primit cel mai des au fost: din pricina necredinței și din cauza păcatelor preoților.

Acum, cum e cu păcatele preoților? Unii abia așteaptă să găsească nod în papură preotului, ca să zică: „Dacă popa e bețiv, eu de ce să nu fiu bețiv?” Dar, atunci când doctorul are ulcer și nu ar vrea să se opereze, pacientul nu zice: „Dacă doctorul are ulcer, eu nu mă duc să mă operez de ulcer!” Zice: „E prost, lasă să moară doctorul! Treaba lui, dar eu mă duc să mă operez”.

În ce privește viața duhovnicească, nu procedăm la fel. Am și eu ulcer, are și el ulcer, amândoi murim de ulcer! Care e folosul? Niciunul. Sunt alții însă care se smintesc pur și simplu de cele pe care le văd. Și de asta, unii dintre copiii preoților ajung pe drumuri greșite, unele familii de preoți se dezbină și ajung chiar la divorț.

Numai că nu trebuie să rămânem aici. Există problemele astea? Există. Există din mileniul trei? Nu! Din primele secole ale Bisericii găsim scrieri ale Sfinților Părinți în care sunt osândite căderile preoților și chiar ale unor ierarhi.

Sfântul Chiril al Ierusalimului în catehezele lui are cuvinte foarte dure contra episcopilor păcătoși. Deci starea asta de fapt durează în Biserică de la începuturi. Iuda a fost unul dintre apostolii lui Hristos. Și l-a vândut. Și acum, ce însemna? Ceilalți unsprezece să se lepede de Hristos cel înviat, pentru că l-a ales ca apostol și pe Iuda? Nu! A făcut-o dându-i șansa mântuirii, șansă pe care a respins-o. Oricum, noi trebuie să avem puterea de a depăși acest mare handicap, de a judeca păcatele slujitorilor altarului.

Să încercăm să vedem cu sinceritate care sunt piedicile celor de lângă noi în drumul spre Hristos. Eu nu zic că e ușor să fii un credincios al unei parohii